

historiske arbejder, der måtte være publiceret til den tid, foreligger en tilstrækkelig belysning af Danmarks situation under den kolde krig, eller om der på enkelte punkter måtte være behov for yderligere undersøgelser. Det er regeringens sigte, at der herefter vil kunne foretages en sammenfatning af de forskellige redegørelser og undersøgelser, således at der kan tilvejebringes en samlet beskrivelse og vurdering af den ydre trussel mod Danmark og det indre pres under den kolde krig. I givet fald vil det være nærliggende at overveje at anmode Dansk Udenrigspolitisk Institut, DUPI, om at forestå udarbejdelsen af en sådan sammenfattende og samlet hvidbog om Danmarks situation under den kolde krig. En endelig stillingtagen hertil må dog vente, til de forskellige redegørelser og undersøgelser foreligger.

Forhandling

Frank Dahlgaard (UP):

Tak for besvarelsene.

Selvfølge må vi afvente de to igangsatte arbejder, men der har jo ikke været nogen koldkrigsdebat her i Folketinget siden 1999, og den måde, PET-kommissionen er kommet til verden på, og DUPI-arbejdet, som blev sat i gang midt på sommeren sidste år, da eurokampagnen overskyggede alt andet, gør mig ikke særlig tryk.

Først DUPI: DUPI er jo ikke uafhængige historieforskere ved universiteterne. Det er embedsmænd, og embedsmænd ønsker typisk ikke at genere nogen. Derfor kunne man, hvis man var meget kritisk, frygte, at den overordnede, ubevidste ledetråd ikke så meget bliver at nå at frem til kendsgerninger om Danmark og danskerne under den kolde krig, men måske at undgå at genere nogle politikere og andre indflydelsesrige mennesker på indflydelsesrige poster i det danske samfund. Derfor er jeg bange for, at vi får et meget omfattende, men tandløst og overfladisk materiale fra DUPI.

Så til PET-kommissionen: Udpegningen af medlemmerne af denne kommission gør mig heller ikke tryk. Først forsøgte man at få en DKP'er ind i kommissionen, og det var jo en skandale; men det endte så med en SF'er og en socialdemokrat, den ene historisk ekspert i besættelsestiden i Danmark og den anden i EU. Men hvorfor spurgte man ikke Danmarks ube-

stridt førende historieforsker på områderne kold krig og Sovjetunionen og Østlandene, nemlig professor Bent Jensen fra Odense Universitet, i dag Syddansk Universitet? Hvorfor gjorde man ikke det?

Det forekommer mig, at det lykkedes for SR-regeringen at styre de to nedsatte udvalg, i hvert fald i nedsættelsesfasen. Jeg har en ubehagelig fornemmelse af, at man har søgt at sikre sig mod fremkomst af ubehagelige rapporter i 2003, eller hvornår det nu bliver, men det kan vi vel få en fornemmelse af her i debatten.

Hertil kommer de to instansers kommissorier. Min bekymring er, at PET-kommissionen helt overvejende fokuserer på, om PET har handlet lovligt og inden for de givne instrukser, og at DUPI-hvidbogen alene vil beskæftige sig med de ydre forhold for Danmark under den kolde krig. I givet fald bliver der et hul mellem de to undersøgelser, som betyder, at det ikke bliver ordentligt belyst, i hvilket omfang danske politikere, embedsmænd, organisationsfolk og andre fungerede som nyttige idioter og i realiteten gik Sovjetstatens ærinde.

Jeg vil derfor på egne vegne fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

- »Folketinget forventer, at Dansk Udenrigspolitisk Institut (DUPI) i sin kommende hvidbog om Danmarks sikkerhedspolitiske situation under den kolde krig bl.a. grundigt belyser,
- hvordan man i Moskva og Østberlin vurderede de danske fredsbevægelser,
 - hvordan man i Moskva og Østberlin opfattede DKP og de øvrige politiske partier i Danmark,
 - hvordan man i Moskva, Østberlin, London og Washington D.C. vurderede 80'ernes danske fodnotepolitik,

og Folketinget forventer, at den kommende beretning fra den i 1999 nedsatte PET-undersøgelseskommission indeholder oplysninger, som kan give svar på, hvordan intelligente danskere opvokset i demokrati og frihed kunne få sig selv til at undskylde – eller ligefrem lovprise – hensynsløse og menneskefjendske diktaturstater som Kina, Sovjetunionen og dets østeuropæiske lydstater.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 79).